C8. RAPORT DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A MANGEMENTULUI DEȘEURILOR

Fundația Carpați
Carpathian Wildlife Foundation

FUNDAȚIA CARPAȚI - BRAȘOV

RO 10455379 Str. Pavilioanele CFR, Nr. 100, BRAȘOV, tel/fax 539079

e-mail: fundatiacarpati@gmail.com, www.fundatiacarpati.ro,

Acțiunea C8. "ÎMBUNĂTĂȚIREA MANAGEMENTULUI DEȘEURILOR MENAJERE ÎN ZONELE DE CONFLICT OM URS DIN ARIA BRAȘOV- VALEA PRAHOVEI"

Livrabil: Raport de îmbunătățire a manegementului deșeurilor

Deadline livrabil: 15.12.2021

Perioadă derulare acțiune originală: 01.10.2014 – 15.12.2021

Echipă implementare activitate pentru raportul intermediar:

Clinciu Ionuț – inginer de teren,
Flaviu VODĂ – inginer teren
Aurelian CANDREA – inginer teren
Silviu MOTRESCU – inginer teren
Alexandru MANOLIU – expert faună

Responsabil activitate: Fundația Carpați
Activitate implementată de: Fundația Carpați

Brașov
15.12.2021

Cuprins

I. DATE GENERALE 4

II. LUCRĂRI REALIZATE ȘI REZULTATE OBȚINUTE 5

II.1 Înființarea și funcționarea unei echipe de patrulare 5

II..2. Identificarea zonelor cu depozite, platforme pentru colectarea deșeurilor și situația urșilor identificați la resturile menajere 5

II.3. Întâlniri cu autoritățile locale și firmele de salubritate 13

II.4. Proiectarea a două tipuri de containere, 160 containere (bear-proof) proiectate, confecționate și montate în teren pentru colectarea resturilor menajere, securizate din punct de vedere al accesului urșilor și care să se preteze sistemului actual de ridicare a resturilor menajere. 15

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI 21

IV. ANEXE 22

I. DATE GENERALE

Perioada de raportare:

- 01 octombrie 2014 - 15 decembrie 2021

Echipa de elaborare a activităţii:

- Clinciu Ionuț – inginer de teren,
- Candrea Aurelian – inginer teren,
- Manoliu Alexandru– inginer teren,
- Motrescu Silviu– inginer teren,
- Vodă Flaviu- inginer teren,

Obiective:

Îmbunatățirea managementului deșeurilor menajere în zonele de conflict om-urs, prin realizarea unui plan de acțiune local care va funcționa pe baza de protocol de colaborare între factorii interesații.

Obiectivele sunt realizabile în cadrul proiectului. Atingerea acestor obiective respectă schema de implementare a proiectului.

Rezultate aşteptate:

1. Înființarea unei echipe de patrulare formată din două persoane.
2. Identificarea zonelor unde sunt depozitate resturi menajere și a platformelor pentru colectarea deșeurilor din zonele urbanizate și a zonelor turistice.
2. Organizarea unei întâlniri cu autoritățile locale și firmele de salubritate în vederea realizării unui grup de lucru activ cu privire la managementul deșeurilor menajere.
3. Proiectarea a două tipuri de containere, 160 containere (Bear-proof) proiectate, confecționate și montate în teren pentru colectarea resturilor menajere, securizate din punct de vedere al accesului ursilor și care să se preteze sistemului actual de ridicare a resturilor menajere.
4. Reducerea cu 25 % a fenomenului de habituare a ursilor.

II. LUCRĂRI REALIZATE ȘI REZULTATE OBȚINUTE

II.1 Înființarea și funcționarea unei echipe de patrulare

Echipă de patrulare formată din minim doi membri (ingineri teren), care pot fii de la instituții diferite implicate în proiect (Fundația Carpați, I.N.C.D.S-BV, O.S. Râșnov, RPLP Kronstadt, P.N. Bucegi) care verifică periodic zonele de colectare a deșeurilor menajere, utilizând mașini de teren achiziționate în cadrul proiectului, cât și autoturisme de teren ale beneficiarilor. (Foto nr.1)

Echipă de patrulare formată din două persoane, funcțională pe un grafic de patrulare (Anexa nr.1), cu colectarea de date pe fișe standard de patrulare(Anexa nr.2).

Foto nr.1 Autovehicul de teren utilizat de echipa de patrulare (Fundația Carpați)

II..2. Identificarea zonelor cu depozite, platforme pentru colectarea deșeurilor și situația urșilor identificați la resturile menajere

Membrii echipelor de patrulare începând cu luna iunie 2015 au efectuat deplasări în teren pentru identificate zonele unde sunt depozitate resturi menajere și a platformelor pentru colectarea deșeurilor din zonele urbanizate, din apropierea pădurii și a zonelor turistice (zone de campare, cabane, pensiuni, hoteluri, etc), această activitate se desfășoară pe tot parcursul anului pe un grafic bine stabilit sau în zone unde frecvența urșilor este ridicată.

Zonele cu un potențial ridicat de conflict om-urs se verifică frecvent, aceste zone diferă în funcție de resturile alimentare găsite la platformele de colectare, sau de numărul de turiști din zonele de campare.

Zonele de patrulare :

1. Brașov- Predeal- Săcele – Cheia (PH)

Aceast traseu este unul extins pe zona administrativă a urmatoarelor localități: Brașov, Săcele, Timisul de Jos, Timișul de Sus, Predeal și Pârâu Rece pe următoarele fonduri cinegetice : 18 Timiș și 23 Gârcin.

În zona orașului Brașov:

- Zona Răcădău există un număr de 10 platforme pentru gunoi menajer, nici unu din containere existente nu se închid ermetic sau lipsesc cu desăvârșire sisteme de închidere.
- În zona Pietrele lui Solomon există un container de colectare resturi menajere, care este vizitat temporar de 1 exemplar adult de urs.

Foto nr.2 Container cu fără uși pentru securitate în zona Răcădău

x- Zona Cartierului Noua există un număr de 6 platforme pentru gunoi menajer, nici unu din containere existente nu se închid ermetic, pe lângă aceste platforme există nenumărate containere mici la casele din apropierea pădurii. La casele din apropierea pădurii împreună cu membrii Regiei Locale Kromstadt s-a făcut o înștințare a populației din zonă cu privire la depozitarea resturilor menajere.

Foto nr.3 Platformă cartier Noua, fără ușă de acces

În zona orașului Săcele:

- Zona Cernatu aici nu exită platforme deschide pentru depozitarea resturilor menajere, dar există nenumărate pubele de mici dimensiuni la casele și pensiunile din apropiere. Populația a fost înștiințată cu privire la securizarea pubelelor și a locurilor pentru depozitarea resturilor menajere.

- Zona caselor de vacanță Brădet/Săcele - aici nu exită platforme deschide pentru depozitarea resturilor menajere, dar există nenumărate pubele de mici dimensiuni la casele de vacanță și pensiunile din apropiere, precum și zone cu resturi menajere, rămase după picnic prin poieni. Această zonă este vizitată temporar de un exemplar urs sub adult. Nu a produs pagube majore și conflicte directe om-urs.

- Zona Bunloc – Dâmbu Morii aici sunt multe pubele de mici dimensiuni la casele de vacanța și pensiunile din zonă. Nici unul nu are un sistem de securitate cu privire la accesul ursilor. În zona Șapte Scări exită trei containere fără platformă de securizare și cu sisteme de închidere defecte, unde ursii au o frecvență regulată.

Foto nr.4 Containere zona Dâmbu Morii (Șapte Scări)

În zona orașului Predeal:

- Zona Trei Brazi aici exista un număr de 10 coșuri pentru resturi menajere de mici dimensiuni
- Zona Cioplea în această zona este frecventată temporar de urși, datorită resturilor menajere aflate în containere de la pensiunile și casele din zonă, dar și a lipsei vreunui sistem de securizare a containerelor.
- Zona Sanatoriului(Pârâul Rece) aici sunt un număr de 5 platforme deschise pentru resturile menajere, unde un exemplar de urs adult și o femelă cu 3 pui, frecventează zilnic zona. După monitorizarea acestei zone m-ai multe zile la rând, echipa de teren a proiectului a cerut autorităților locale și a administrației Sanatoriului, construcția unor platforme închise pentru securizarea tomberoanelor pentru resturi menajere. După construcția acestor platforme prezența ursilor a scăzut în zona Sanatorului, dar a început să crească în zona caselor de vacanță. Nu au fost semnalate accidente sau pagube materiale semnificative produse de urși.

În zona orașului Râșnov

În zona cetății Râșnov, există 12 coșuri de gunoi stradale, care sunt vizitate zilnic de un exemplar de urs pui (1 an și 6 luni). Acest exemplar a produs nenumărate probleme localniciilor (raport A2), până când echipa BEAR TEAM a capturat și relocate acest exemplar de urs, în zone cu habitat natural, de la baza masivului Bucegi.

Foto nr. 5 Exemplar pui de urs vizitând tarabele din apropierea Cetății Medievale Râșnov.

Zona turistică Muntele Roșu (Prahova) – prezență temporară a unui exemplar de urs subadult la pubelele de gunoi de la cabana Muntele Roșu.
Mănăstirea Suzana - prezență temporară a unui exemplar de urs subadult la pubelele de gunoi de la mănăstire.

2. Brașov-Azuga-Moroieni :

- Zona orașului Azuga aici sunt nenumărate containere pentru resturile menajere la casele, pensiunile și hotelurile din zonă, aici prezența urșilor este ocazională. Singurii urșii surprinși de echipa de patrula sunt 2 subadulții care vin în imediata apropiere a pădurii la tomberoanele unde au acces ușor, însă gestionarul fondului cinegetic (OS Azuga) confirm relatările cetățenilor că în zonă mai vine destul de rar (2-3 ori/lună) un exemplar urs adult (posibil femelă), însă acest exemplar nu a fost identificat direct de echipele de patrulare și un exemplar de urs sub adult care intră în grădinile localnicilor din zona de case cuprinsă între DN1 și calea ferată.
- Zona Moroieni aici nu sunt platforme pentru deșeuri special amenajate doar pubele din plastic de mici dimensiuni care sunt ridicate regulat de firmele de salubritate. A fost identificată prezența temporară a unui urs sub adult, care frecventa zona.
  În aceste zone nu au fost semnalate accidente sau pagube materiale produse de urși

3. Brașov- Parcul Natural Bucegi:

- Zona orașului Sinaia aici sunt nenumărate containere și tomberoane de mici dimensiuni care sunt frecventate de urșii, cele care sunt frecventate regulat de urși sunt cele din apropierea pădurii unde urșii au acces ușor la ele (case, pensiuni, hoteluri, etc.). În orașul Sinaia nu există platforme închise care să împiedice accesul urșilor dar nici tomberoane speciale care să se închidă ermetic. Pe raza orașului Sinaia, au fost identificate 6 exemplare diferite de urs (1 femelă cu 2 pui, 2 sub adulți și 1 adult). În aceste zone nu au fost semnalate accidente om-urs, doar pagube materiale produse de urși la containere existente pe raza orașului.
- În zona Hotel Petrom Cota 1000 pe drumul DN 71 dintre Sinaia și Moroieni, a fost identificat un exemplar de urs subadult, care vizitează temporar pubelele deschise de gunoi de la hotel.
- Zona orașului Bușteni (Blocuri) aici datorită platformelor existente care nu sunt închise urșii au acces foarte ușor la resturile menajere, s-au monitorizat un număr de 10 urșii (1 femelă cu 3 pui, 1 femelă cu 2 pui, 2 subaduți și 1 adult) care vin regulat (zilnic în perioada aprilie-octombrie 2015 și aprilie-iunie 2016) la resturile menajere. Nu au fost incidente cu privire la vreun atac om-urs, doar pagube materiale la containere existente, prin forțarea sau ruperea sistemelor de închidere.

Foto nr.6 Containere Bușteni (Blocuri)

Foto nr.7 Urs adult în orașul Bușteni pe timp de zi în curtea blocurilor

- Zona campare Valea Cerbului (Bușteni) aici există un număr de 6 platforme pentru resturi menajere, două din ele au sistem de închidere pentru containere. Această zonă este ce-a mai frecventă de urși, au fost identificați un număr de 10 urși (femele cu unu, doi, sau trei pui, subadulți și urșii maturi) Din aceste 14 exemplare de urs, 6 exemplare vizitează și orașul bușteni (fiind aceleași exemplare monitorizate și între blocuri în Bușteni). Au fost nenumărate incidente la corturi, rulote și tomberoane unde urșii au găsit resturi menajere, au produs și pagube la animale domestice. Cazurile de conflicte și pagube sunt descries în raportul A2.

Foto nr.8 Valea Cerbului – zonă de campare și containere fără securizare

Foto nr.9 Urs femelă în zona de campare – Valea Cerbului- Bușteni

Foto nr.10 Urs femelă cu 3 pui la pubela cu resturi menajere – Valea Cerbului- Bușteni

- *Zona turistică (campare) Padina-Peștera în Dâmbovița*. În această zonă au fost identificate 6 exemplare de urs, care frecventează zilnic în perioada verii, pubelele de gunoi de langa cabanele turistice, hotel Peștera și zona de camping Bolboci, Padina și Peștera. Aici au fost înregistrate numeroase conflicte directe între om și urs (intră ursul peste om în cort). Incidente prezentate la acțiunea A2.

  Măsuri de prevenire realizate în aceste zone:

  - conștientizarea turiștilor din zona de campare pentru depozitarea hranei în locuri securizate în care urșii nu au acces;
  - înștințarea responsabililor din teren a firmelor de salubritate cu privire la colectarea deșeurilor la un interval de timp mai mic (în fiecare zii până la ora 18);
  - patrulări zilnice și înștințarea turiștilor cu privire la zonele frecventate de urși;
  - capturarea a trei femele de urs fară pui, relocarea în zone fară acces la resturi menajere sau zone turistice.

  În urma planului de patrulare și a fișelor s-a realizat o hartă cu privire la zonele de pe raza proiectului în care sunt platforme sau depozite pentru colectarea deșeurile, pe care le frecventează urșii(Anexa nr.3 Zonele de patrulare).

  O frecvență m-ai scazută a urșilor, este în zona urbanizată a localității Brașov unde exită platforme pentru resturi menajere închise, sau semideschise), dar și o gestionare m-ai bună, prin colectarea deșeurilor înainte de lăsarea serii.

  Echipa de patrulare a identificat zone cu management defectuos al gunoielor acesta este datorat firmelor de salubritate, care ridică uneori la o perioadă foarte lungă de timp resturile colectate din depozitele și platformele special amenajate. O altă problemă este funcționalitatea

sistemelor de închidere sau de securitate a ușilor containerelor, fapt ce permit un acces facil al urșilor la resturile menajere depozitate în acestea.(Foto nr.8)

II.3. Întâlniri cu autoritățile locale și firmele de salubritate

Prima întâlnire organizată în data de 18.12.2015 la Predeal, Pensiunea Speranța, jud.Brașov. Întâlnirea de lucru a avut dublu scop: realizarea unui grup operativ de lucru pentru limitarea fenomenului de habituare a urșilor și de reducere a conflictelor directe om-urs, prin modificarea managementului resturilor menajer în cadrul proiectului LIFE13 NAT/RO/001154 și conștientizărea comunităților locale despre riscul apariției conflictelor om-urs.

Foto nr.11 Întâlnire de lucru -Predeal

La această întâlnire au participat 37 de participanți, reprezentanți ai primăriilor, poliției locale, firmelor de salubrizare: Predeal, Brașov, Săcele, Râșnov, Bușteni, Azuga, Sinaia, Moroieni, Mâneciu și Vălenii de Munte, reprezentanții ai APM Prahova și Dâmbovița și gestionarii fondurilor cinegetice de pe raza de implementare a proiectului. (Foto nr.9)

Participanții au fost deacord cu semnarea unui accord de colaborare în vederea realizării unui management al resturilor menajere eficient.

Problema majoră dezbătute de participanți în zonele frecventate de urs sunt :

- Platformele pentru deșeuri menajere, fară îngradiri minime la accesul urșilor,
- Containere, tomberoane cu capace pentru închidere distruse parțial sau total de urs,
- Alegerea unor containere cu sisteme de securitate foarte bun din punct de vedere al accesului urșilor,
- Containere speciale care să se preteze sistemului actual de ridicare al autovehiculelor de la firmele de salubrizare.

- Focalizarea pe cele 5 situri plus P.N.Bucegi a echipei de teren pentru patrulare în sezonul estival pe zonele turistice și de campare în aria proiectului.

A doua întâlnire organizată în data de 04.11.2019, la sediul INCDS Braşov a avut ca scop aplicarea unor măsuri pentru prevenirea/reducerea conflictelor directe om-urs în zonele intravilane, unde urşii frecventează platformele de colectare a resturilor menajere.
În urma discuțiilor purtate cu factorii de decizie locali și cu companiile de salubritate, s-a stabilit că ar fi necesar să se realizeze unele sisteme anti-urs pentru colectarea resturilor menajre, care să înglobeze/încorporeze europubele utilizate momentan (conform legislației naționale în domeniu) de către companiile de salubritate de pe raza U.A.T.-urilor din zona de implementare a proiectului.

În cadrul întâlnirii de lucru a fost exprimat un necesar de 100 de sisteme, calculând un sistem pentru a încorpora 2 eurocontainere de 1100L. Fiind exprimat un necesar atât de mare s-a propus să se facă mai multe sisteme bear-proof tip I și mai puține tip II. Considerând oportună o modificare a structurii numărului pe categorii de sisteme bear-proof, propusă inițial în proiect, a fost solicitată și aprobată o modificare a propunerii inițiale, după necesarul actual.

S-a pus în discuție necesitatea de educare a populației locale în privința întrebuințării corecte a sistemelor de colectare a deșeurilor, oferindu-se exemple în care un sistem bun folosit necorespunzător nu poate da rezultate bune. S-a propus demararea unor acțiuni de informare odată cu instalarea sistemelor.

S-a punctat faptul că dacă într-o anumită zonă se acoperă doar o parte din necesar și restul platformelor atrag în continuare urși, problema zonei nu va fi rezolvată pe deplin, deoarece dacă urșii nu vor reuși să procure mâncare de la o platformă vor merge la alta și vor învăța că acolo o pot obține.

La această întâlnire a fost prezentat modelul de protocol de parteneriat care are ca și scop îmbunătățirea managementului deșeurilor menajere în zonele de conflict om-urs, prin realizarea unui plan de acțiune local care va funcționa pe bază de protocol de colaborare între factorii interesați.

Factorii interesați pentru realizarea acestui protocol au fost: Primăriile (Brașov, Râșnov, Predeal, Azuga, Bușteni, Măneciu și Izvoarele) și gestionarul fondului cinegetic (RPLP Kronstadt R.A.). Practic au fost interesate autoritățile care au cele mai mari probleme cu prezența urșilor la resturile menajere, de pe raza lor administrativă.

Poza nr. 12 Întâlnire de lucru Brașov – 2019

II.4. Proiectarea a două tipuri de containere, 160 containere (bear-proof) proiectate, confecționate și montate în teren pentru colectarea resturilor menajere, securizate din punct de vedere al accesului urșilor și care să se preteze sistemului actual de ridicare a resturilor menajere.

Nu a putut fi realizată achiziția containerelor anti urs (bear-proof), în anii anteriori, datorită lipsei unor producători naționali și datorită incompatibilității sistemelor inițiale propuse, cu autoutilitarele care colectează resturile menajere. Achiziția și instalarea unor pubele bear-proof diferite de europubelele utilizate momentan în zona de implementare a proiectului, ar fi însemnat și achiziționarea unor autospeciale care ar putea manipula/colecta aceste pubele, fapt care era imposibil din punct de vedere practic/administrativ și financiar. În aceste condiții am găsit soluția să proiectăm și instalăm unele sisteme anti-urs, care înglobează europubele folosite momentan, astfel încât ursul să nu aibă acces.

Pe baza experienței acumulate în urma deplasării la schimbul de experiență/workshopurile și deplasările în teren organizate de către LIFE DINALP BEAR, LIFE Lynx și 3 Lynx Interreg, în Slovenia (activitatea F2) în perioada 14.04.2019-20.04.2019, am realizat caietul de sarcini și proiectul tehnic pentru execuția sistemelor anti urs (bear-proof).

În perioada noiembrie 2019 - aprilie 2020 am încercat să găsim oferte pentru realizarea sistemelor anti-urs, ținând cont de propunerea inițială din proiect, însă nu am putut identifica producători care să producă aceste sisteme astfel încât să ne încadrăm în bugetul inițial referitor la prețul pe bucată, astfel că după studiul de piață am ajuns la concluzia (bazată pe oferte) că putem să achiziționăm 75 de sisteme anti-urs și 10 pubele anti-urs.

În luna august 2020 am reușit să finalizăm procedura de achiziție a serviciului pentru confecționarea și montarea sistemelor anti urs în teren și să semnăm contractul cu compania câștigătoare a licitației, care ne-a oferit termen maxim de execuție și montare în teren luna decembrie 2020. Din cauza situației pandemice Covid 19, producătorul a fost nevoit ca pentru ultimele sisteme să prelungească termenul de execuție până în martie 2021.

Primele sisteme bear-proof de tip I au fost montate în luna septembrie 2020 în localitatea Azuga, în zonele cele mai frecventate de urși la platformele de colectare a resturilor menajere.

Poza nr. 13 Instalare sisteme bear-proof de tip I Azuga – septembrie 2020

În perioada septembrie 2020 - martie 2021 au fost instalate toate sistemele bear-proof achiziționate conform contractului în următoarele localități: Râșnov, Predeal, Azuga, Bușteni, Moroeni și Măneciu. Toate sistemele au fost date în custodia primăriilor, unde au fost instalate.

Poza nr. 14 Sisteme bear-proof de tip I Bușteni – instalate în decembrie 2020

Ca și până acum, echipa de patrulare va verifica periodic zonele urbanizate din apropierea pădurii și a zonelor turistice (zone de campare, cabane, pensiuni, hoteluri, etc.) cu containere și platforme pentru resturi menajere, care sunt în imediata apropiere a pădurilor în care sunt posibile conflicte om – urs, însă s-a pus accent mai mare pe zonele unde au fost instalate sistemele bear-proof, pentru a se putea determina eficiența și impactul acestor sisteme.

Colaj poze nr. 1 Pubelă tip II modificată/întărită pentru rezistență la urs

Harta nr. 1 Distribuția sistemelor bear-proof în zona de implementare a proiectului

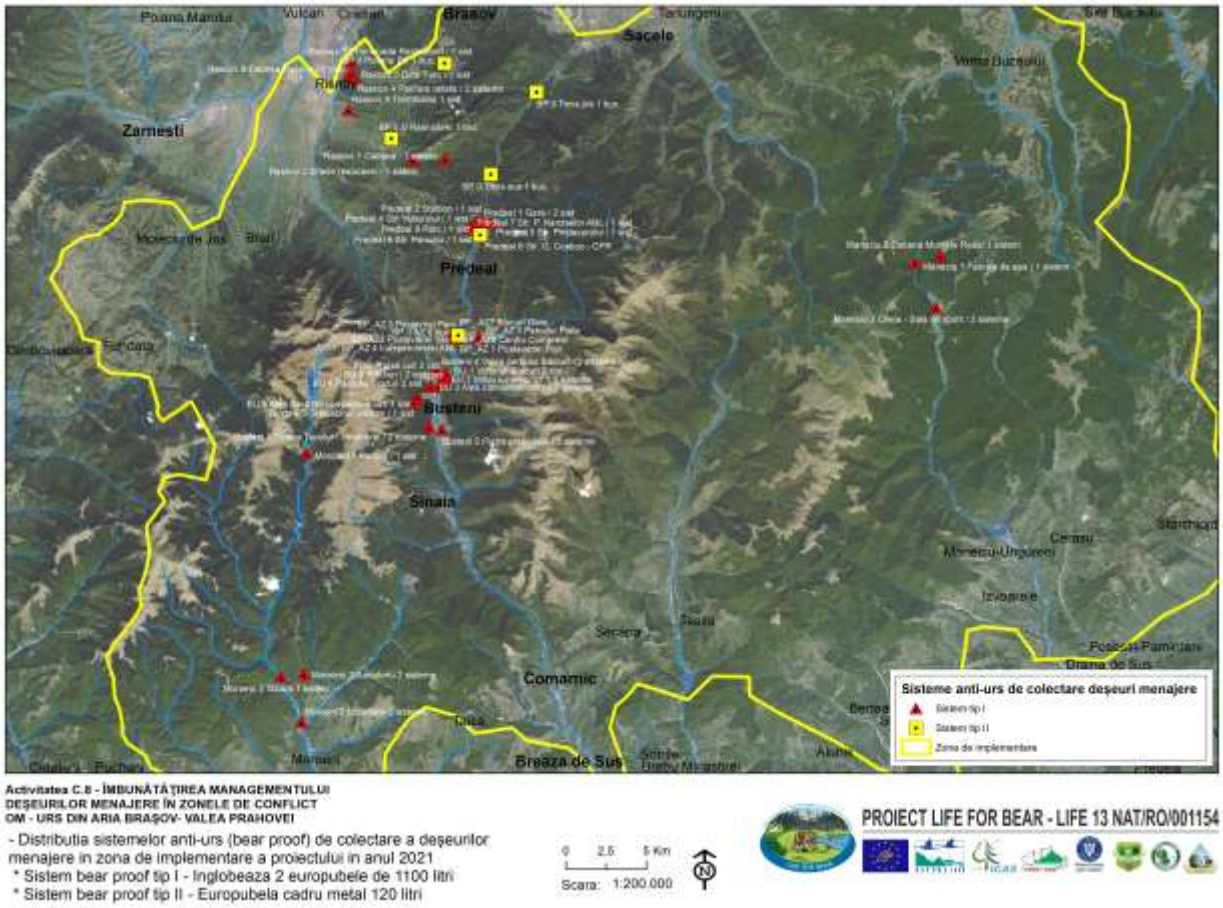

Monitorizarea eficienței sistemelor s-a realizat atât vizual și cu camere cu senzori de mișcare, de către echipa de patrulare a proiectului, cât și de către beneficiarii direcți ai sistemelor (primăriile și gestionarii fondurilor cinegetice de pe raza de instalare a acestora).

Poza nr. 15 - 3 Sisteme legate bear-proof tip I monitorizat în Bușteni

Afișaj pe sisteme

Mentenanța sistemelor pentru 5 ani de utilizare, va fi asigurată de către Beneficiarul coordonator INCDS Marin Drăcea, prin personalul tehnic angajat și Beneficiarul asociat Fundația Carpați, care pune la dispoziție uneltele, echipamentele și aparatura specifică care se va utiliza la eventualele defecte sau stricăciuni apărute pe perioada exploatării, cu sprijinul autorităților locale, unde au fost instalate sistemele. Fondurile utilizate pentru mentenanță vor fi fonduri proprii ale beneficiarilor coordonator și asociat al proiectului.

Colaj poze nr.2

Platformă de colectare deșeuri, înainte	Platformă de colectare deșeuri cu sisteme bear-proof
Bușteni	
Azuga	

II.5. Reducerea cu 25 % a fenomenului de habituare a urșilor.

În cadrul proiectului, echipa de patrulare a început monitorizarea fenomenului de habituare a urșilor în primăvara anului 2015 și a continuat până la sfârșitul anului 2021.

Din cauza managementului neadaptat al resturilor menajere implementat în zonele urbanizate din apropierea pădurii și a zonelor de campare și cu activități turistice în afara localităților, în perioada monitorizării, au fost identificate exemplare de urs care frecventează diferite locații din zona de implementare a proiectului. Numărul și locațiile au fost diferite de la an la an în funcție de fructificația naturală din pădure și în funcție de activitățile concrete din cadrul proiectului (relocare, alungare urși, îmbunătățirea ofertei trofice, amplasarea sistemelor bear-proof și a acțiunilor de informare și conștientizare).

În anul 2015, echipa proiectului a identificat un total de 45 indivizi din specia urs brun, care vizitau platformele de colectare a resturilor menajere. Acești indivizi au avut în aria de implementare a proiectului 15 zone cu prezență zilnică și 25 de zone cu prezență temporară.

În anul 2021, la sfârșitul proiectului, echipa proiectului a identificat un total de 30 indivizi din specia urs brun, care vizitau platformele de colectare a resturilor menajere. Acești indivizi au avut 10 zone cu prezență zilnică și 17 de zone cu prezență temporară, în aria de implementare a proiectului.

Principalele zone afectate de fenomenul de habituare ale ursilor sunt cuprinse pe raza unităților teritorial administrative ale: Municipiului Brașov, Municipiului Săcele, Oraș Râșnov, Oraș Predeal, Oraș Azuga, Oraș Bușteni, Oraș Sinaia, Comuna Măneciu-Ungureni și Comuna Moroeni. (*Anexa nr. C.8.3. Evoluția fenomenului de habituare a ursilor în perioada 2015_2021*)

Fenomenul ursilor habituați a scăzut cu 30% din punct de vedere al numărului de urși și cu 50% din punct de vedere al zonelor cu frecvență permanentă, de la începutul și până la sfârșitul proiectului.

Îmbunătățirea managementului deșeurilor menajere în zonele de conflict om-urs, pe lângă activitățile concrete din proiect, s-au semnat protocoale de colaborare cu principalele primării unde există fenomenul ursilor habituați, având la bază acțiuni care să diminueze fenomenul ursilor habituați (*Anexa nr. C.8.4. Protocoale colaborare cu autoritățile locale*).

Pe lângă sistemele bear-proof instalate din cadrul proiectului, autoritățile locale, în urma diferitelor întâlniri de lucru avute cu echipa proiectului, au început să ia măsuri suplimentare pentru a împiedica accesul ursilor la resturile menajere (Ex.: Au scos pubelele din zonele unde se campa ilegal pe Valea cerbului – Bușteni; au împrejmuit cu "magazii" confecționate din schelet metalic rezistente la urs în Municipiul Brașov; au instalat sisteme de colectare resturi menajere selectiv în Oraș Sinaia, Municipiul Brașov și parțial în Bușteni, etc)

Prevederile acordului de colaborare asigură sustenabilitatea acțiunii pe termen scurt și mediu, astfel încât să se diminueze numărul de urși care vin să se hrănească din resturile menajere și să îmbunătățească managementul deșeurilor menajere în zonele de conflict om-urs.

Poza nr.16 Sistem bearproof tip I care a rezistat încercării ursului să deschidă ușa/Predeal

III. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

75 de sisteme anti-urs care încorporează **150** de eurocontainere de 1100L – platforme deșeuri

Bușteni

10 pubele adaptate/securizate – uz casnic

Aceste sisteme au un caracter demonstrativ-inovativ și au fost special concepute pentru a bloca accesul urșilor la deșeuri. Pentru crearea prototipului s-a urmărit: securizarea din punct de vedere a accesului urșilor, funcționalitatea, rezistența, aspectul și compatibilitatea cu modul actual de colectare a deșeurilor.

Eficiente dacă:

- Sunt corect utilizate (ținute închise și nu se pune gunoi în afara lor): dacă nu mai au acces se dezobișnuiesc să meargă în acel loc;
- Se instalează sisteme în toată zona: dacă nu au acces la o platformă, pot merge la următoarea la care au acces;

Mai eficiente dacă:

- Se asociază cu alte metode: să nu se mai arunce gunoi seara și să se colecteze gunoiul menajer seara

COST - BENEFIT✓

Ursul este un animal oportunist care caută să își asigure hrana în cel mai ușor mod posibil. Locurile de colectare a deșeurilor îi oferă această posibilitate de a găsi hrană ușor. Urșii care frecventează aceste locuri se numesc urși habituați. Pentru a ține urșii la distanță este foarte important managementul deșeurilor care ține atât de autorități, cât și de fiecare cetățean. Scopul este ca urșii să nu mai fie atrași și să se dezvețe de vizitele la locurile de colectare a deșeurilor, atrăgând după sine atât siguranța oamenilor din zonă, cât și a urșilor.

Concluzia generală după un an de monitorizare a funcționalității sistemelor este că acestea împiedică accesul urșilor la resturile menajere din interiorul sistemelor, atunci când acestea sunt utilizate corect de către localnici și/sau turiști. Acolo unde sistemele au fost închise corect și nu s-au depozitat resturi menajere și peste sisteme (pe capac) sau lângă sisteme, urșii nu au putut avea acces. Însă au fost și cazuri (mai ales la începutul perioadei după instalare) când ușile, sau mai ales capacul nu au fost închise, urșii s-au obișnuit să intre în sistem și chiar să provoace mici stricăciuni, care ulterior au fost remediate.

Fenomenul urșilor habituați a scăzut cu 30% din punct de vedere al numărului de urși și cu 50% din punct de vedere al zonelor cu frecvență permanentă, de la începutul și până la sfârșitul proiectului.

IV. ANEXE

Anexe transmise cu FINAL Report:

- Anexa nr. C8.1. Harta cu distribuția sistemelor bear-proof în zona de implementare a proiectului
- Anexa nr. C8.2. Hartă cu zonele de frecventare ale urșilor în perioada 2020-2021
- Anexa nr. C.8.3. Evoluția fenomenului de habituare a urșilor în perioada 2015_2021
- Anexa nr. C.8.4. Protocoale colaborare cu autoritățile locale

Data întocmirii:

15.12.2021 **Întocmit**

Inginer teren

Ionuț CLINCIU